

РЕШЕНИЕ

№ 600

гр. София , 04.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на двадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова

Членове: Катерина Рачева
Мария Райкинска

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20201000504012 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 5146/25.08.2020 г. по гр.д. № 12297/2019 г. на СГС, I-4 състав Прокуратурата на Република България е осъдена да заплати на Б. С. Г. сумата 5000 /пет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди и сумата 350 /триста и петдесет/ лева, представляващи обезщетение за имуществени вреди - заплатен хонорар за адвокат в производството по НОХД № 4202/2010г. на СРС, причинени в резултат на повдигнато му обвинение за извършване на престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за това, че на неустановена дата, за времето от 10.04.-17.11.2004 г., в гр.София, съставил неистински официален документ – свидетелство за регистрация на МПС, серия С № 556251, като положил подписа си в графата „Подпис“, на трета страница на свидетелството за регистрация на МПС, без да се явява длъжностно лице, оправомощено да подписва такива документи, с цел този документ да бъде използван, за което е оправдан с влязла в сила на 05.02.2015г. присъда по НОХД № 4202/2010 г. на СРС от 20.01.2015 г., ведно със законната лихва върху главниците считано от 05.02.2016 г., до окончателното им изплащане, като искът за присъждане на неимуществени вреди за сумата 70000 /седемдесет хиляди/ лева., която е горница над присъдените 5000 /пет хиляди/ лева до общо претендираните 75000 /седемдесет и пет хиляди/ лева е отхвърлен,.

Ищецът Б. С. Г. е депозирал въззивна жалба вх. № 272495/13.10.2020 г., с която обжалва първоинстанционното решение в неговата отхвърлителна част. Излага доводи за несправедливост на присъденото обезщетение и твърди, че чл. 52 ЗЗД не е приложен правилно. Съдът не отчел в цялост личностните характеристики и спецификите на работа и служебното положение на Б.Г. като служител на МВР. Първоинстанционният съд не се съобразил и със съдебната практика. Решението не било обосновано в частта,

с която се приемало, че Б.Г. е трябвало да се пенсионира преждевременно и дълго не е могъл да си намери работа във връзка с воденото срещу него наказателно производство. Неправилно било отразено и как наказателното производство се отразило в семейството и семейните отношения на Б.Г.. Не били съобразени ограниченията, които мярката за неотклонение „подписка“ налагат, както и начинът, по който обвинението се отразило върху личния, професионалния и обществен живот на ищеца, на честта и достойнството му. Не било отчетено и как продължителността на наказателното производство се отразило на ищеца. Моли да бъде отменено първоинстанционното решение в обжалваната му част и да бъде постановено решение, с което искът за неимуществени вреди да бъде уважен изцяло.

Прокуратурата на Република България не е депозирала отговор на въззивната жалба, но е депозирала въззивна жалба против първоинстанционното решение в неговата осъдителна част, както и по отношение началния момент, от който е присъдена законна лихва, с твърдения, че същото е постановено в нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и е необосновано. Поддържа, че присъденото обезщетение за неимуществени вреди е в завишен размер и не са обсъдени всички относими към определянето му обстоятелства. Не било обсъдено възражението на ответника, че ищецът е бил пенсиониран преди обвинението, като това обстоятелство правело интензитета на претърпените неимуществени вреди значително по-нисък. Не били отчетени обстоятелствата около продължителността на наказателното производство и вида на наложената мярка за неотклонение „подписка“. Присъденият размер на обезщетение бил прекомерен в сравнение с доказаните неимуществени вреди и бил определен в нарушение на чл. 4 ЗОДОВ и чл. 52 ЗЗД по причина на допуснато нарушение на процесуалните правила – чл. 236, ал. 2 ГПК. Не било ясно и защо справедливият размер на обезщетението намерил количествен израз точно в 5000 лева, а не в по-нисък размер, което правело решението необосновано. Жалбоподателят моли да бъде отменено обжалваното решение по отношение присъденото обезщетение за неимуществени вреди, а алтернативно същото да бъде намалено.

По отношение присъденото обезщетение за имуществени вреди, изразяващи се в платен адвокатско хонорар се поддържа че няма доказателства такъв да е заплатен. Освен това представеният договор за правна защита и съдействие от 07.03.2006 г. не касаел ищеца, а по посоченото в него следствено дело той не бил привлечан като обвиняем, поради което посочените в него 150 лева не се дължали.

Моли още, ако се приеме дължимост на обезщетението, да бъде изменена началната дата на лихвата за забава от 05.02.2016 г. на 20.09.2016 г. поради погасяване на лихвата за останалия период по давност.

Прокуратурата на Република България е депозирала и частна жалба срещу определение от 20.10.2019 г. на СГС, I-4 състав по гр.д. № 12297/2019 г. , с която е оставена без уважение молбата му за изменение на решението в частта за разностите. Според жалбоподателя нямало правено искане за определяне на адвокатско възнаграждение по чл. 38 ЗА, а с исковата молба се искало присъждане на възнаграждение за един адвокат. Такова искане не било правено и по-късно. Единственият документ, който съдържа „намеки“ за възнаграждение по чл. 38 ЗА е списъкът по чл. 80 ГПК. Това обаче не съставлявало своевременно и валидно искане за разности, още повече, че то противоречало на искането, направено в исковата молба. Ето защо съдът неправилно определил и присъдил възнаграждение на адвоката на ищеца в размер на 766 лева. Моли САС да отмени обжалваното определение и

първоинстанционното решение да бъде изменено в частта за разноските, като бъде отхвърлено искането за присъждане на разноски на адв. Т. М. в размер на 766 лева и да бъде отхвърлено искането на ищеца за присъждане разноски за адвокат. Алтернативно моли присъдените разноски за адвокат да бъдат намалени, тъй като СГС неправилно приложил материалния закон при определянето им и неправилно приел, че Прокуратурата не е правила своевременно възражение по размера на разноските.

Ищецът Б. С. Г. е депозирал отговор на частната жалба, в който излага доводи за нейната неоснователност, тъй като искане за присъждане на адвокатски хонорар било направено своевременно, включително в съдебно заседание и бил представен договор за правна защита и съдействие, в който е уговорено адвокатското възнаграждение да бъде определено по чл. 38 ЗА. Поддържа се още, че СГС правилно е приложил материалния закон при определяне на адвокатското възнаграждение.

По въззивната жалба

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Б. С. Г. е предявил пред СГС иск срещу Прокуратурата на Република България с искане за присъждане на сумата 75000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди и сумата 350 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди – разноски за защита от адвокат сторени в наказателното производство, причинени в резултат на повдигнато му обвинение за извършване на престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за това, че на неустановена дата, за времето от 10.04.-17.11.2004г., в гр.София, съставил неистински официален документ – свидетелство за регистрация на МПС, серия С № 556251, като положил подписа си в графата „Подпис“, на трета страница на свидетелството за регистрация на МПС, без да се явява длъжностно лице, оправомощено да подписва такива документи, с цел този документ да бъде използван, за което е оправдан с влязла в сила на 05.02.2015г. присъда по НОХД № 4202/2010г. на СРС от 20.01.2015г., ведно със законната лихва върху главниците считано от 05.02.2015г. - датата на влизане в сила на присъдата, с която е оправдан, до окончателното им изплащане.

Ищецът твърди в исковата си молба, че по образувано през 2004 г. наказателно производство било установено, че е осъществил престъпление по чл. 311, ал. 1 НК и в резултат с Постановление от 18.01.2010 г. бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 311, ал. 1 НК, с определена мярка за неотклонение „Подписка“. Впоследствие било прието, че деянието не е извършено в качеството на длъжностно лице и обвинението било прецизирано, като с Постановление от 18.01.2010 г. му било повдигнато ново обвинение за извършено престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК отново определена мярка за неотклонение „Подписка“. По съставеният

обвинителен акт било образувано НОХД № 4202/2010 г. на СРС, което започнало на 07.04.2010 г. и приключило с постановяване на оправдателна присъда на 20.01.2015 г., влязла в сила на 05.02.2015 г. или продължило 4 години, 9 месеца и 29 дни. Първото съдебно заседание било насрочено след половин година и при общо четиринадесет насрочвания били проведени 13 открити съдебни заседания, в които ищецът взел участие лично. Наложена мярка за неотклонение „Подписка“ била отменена в последното о.с.з. от 20.01.2015 г.

Твърди още, че към момента на повдигане на обвинението бил служител на МВР с безупречна репутация, която воденото наказателно производство сринало. Имал статут на лице с „висящо дело“, от което пострадали неговата чест и достойнство. Изпитвал чувство на несправедливост и угнетеност, допълнително и от това, че обвинението било свързано с работата му, за която отдал целият си активен трудов живот. Тъй като обвинението било свързано с работата му, се чувствал изключително унижен. Името му в обществото било дискредитирано. От наказателното производство преживял притеснения, напрегнатост и ангажираност поради личното му участие в следствените действия и съдебно производство, напрежение поради взетата мярка за неотклонение „Подписка“. Изпитвал стрес, притеснения за бъдещето и несигурност за настоящето. Пострадали взаимоотношенията му с близки и познати, пред които се чувствал злепоставен и унижен. Заради воденото наказателно производство бил принуден от началниците си да напусне работата си и да се пенсионира. Жена му го напуснала и останал да отглежда сам детето си. И след пенсионирането не съумял да поддържа нормални, приятелски отношения с колегите си.

Твърди още, че в рамките на наказателното производство заплатил за защита от адвокат сумата общо от 350 лв., която съставлява претърпяни имуществени вреди.

Прокуратурата на Република България е депозирала отговор на исковата молба, в който не оспорва, че срещу ищеца е повдигнато обвинение за престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, по което е оправдан с присъда по НОХД № 4202/2010г. на СРС от 20.01.2015г.

Оспорва датата на влизане в сила на присъдата да е сочената от ищеца - 05.02.2015 г.

В евентуалност, ако се приеме, че присъдата е влязла в сила на 05.02.2015 г. възразява, че претенцията за присъждане на законна лихва върху главницата за неимуществени и имуществени вреди е неоснователна, като погасена по давност за периода от влизане в сила на присъдата на 05.02.2015г., до 20.09.2016 г., на основание чл. 111, б. „в“ ЗЗД.

Възразява, че обвинението за престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за което се претендира обезщетение е повдигнато на ищеца едва на 04.03.2010 г., поради което не следва да се присъжда обезщетение за евентуални вреди по първоначално повдигнатото на 18.01.2010 г. обвинение по чл. 311, ал. 1 НК, а и претенцията за вреди по това обвинение е погасена с изтичане на 5-годишният давностен срок.

Възразява, че твърдените неимуществени вреди не са пряка и непосредствена последица от воденото наказателно производство по повдигнатото обвинение, по което лицето впоследствие е оправдано. В евентуалност възразява срещу размера на претендираните вреди. Възразява и, че не са настъпили и твърдените имуществени вреди.

Пред първата инстанция са събрани писмени доказателства и са изслушани

свидетелски показания.

Видно от събраните писмени доказателства, включително преписката по воденото срещу Б.Г. наказателно производство, срещу него е повдигнато обвинение за извършване на престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за това, че на неустановена дата, за времето от 10.04.-17.11.2004 г., в гр.София, съставил неистински официален документ – свидетелство за регистрация на МПС, серия С № 556251, като положил подписа си в графата „Подпис“, на трета страница на свидетелството за регистрация на МПС, без да се явява длъжностно лице, оправомощено да подписва такива документи, с цел този документ да бъде използван, за което е оправдан с присъда по НОХД № 4202/2010г. на СРС от 20.01.2015 г. Въз основа отбелязването извършено върху присъдата от длъжностно лице на съда следва да бъде прието за установено, че същата е влязла в сила на 05.02.2015 г.

Безспорно е, че по образувано през 2004г. наказателно производство е установено, че ищецът е осъществил престъпление по чл. 311, ал. 1 НК и в резултат с Постановление от 18.01.2010 г. е привлечен първоначално като обвиняем за това престъпление - по чл. 311, ал. 1 НК, с определена мярка за неотклонение „Подписка“. Впоследствие е прието, че деянието не е извършено в качеството на длъжностно лице и обвинението е прецизирано, като с Постановление от 04.03.2010 г. му е повдигнато ново обвинение за извършено престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК и отново определена мярка за неотклонение „Подписка“. По така съставеният обвинителен акт е образувано НОХД № 4202/2010 г. на СРС, което започнало на 07.04.2010 г. и приключило с постановяване на оправдателна присъда на 20.01.2015 г., влязла в сила на 05.02.2015 г. или продължило 4 години, 9 месеца и 29 дни. Първото съдебно заседание било насрочено след половин година и при общо четиринадесет насрочвания били проведени 13 открити съдебни заседания, в които ищецът взел участие лично. Наложена мярка за неотклонение „Подписка“ е отменена в последното о.с.з. от 20.01.2015 г.

Видно от представена кадрова справка Б.Г. е работил в органите на МВР от 1985 г. В служебна характеристика е посочено, че Б.Г. не е служител на МВР от 23.12.2009 г.

Според събраните справки за съдимост, последната от 2013 г., Б.Г. не е осъждан.

Видно от преписката по НОХД № 4202/2010г. на СРС представеният от ищеца Договор № 6736/07.03.2006 г. за правна защита и съдействие, е сключен от К. Д. Г., а не от Б.Г. и по него са заплатени 150 лв.

Представен е и Договор № 4413/18.01.2010 г. за правна защита и съдействие, от който е видно, че Б.Г. е заплатил за адвокатска защита сумата 200 лв. в брой.

По делото са разпитани двама свидетели – Г. С. В. и Ц. Х. П..

Свидетелят Г. В. е посочил, че познава ищеца от осми клас. Впоследствие били приятели. Свидетелят станал адвокат и около 2004 – 2005 г., когато бил офицер от КАТ ищецът му се обадил във връзка с проблем с някакъв документ, като казал, че няма нищо общо с този проблем. Б. бил един немец, стриктен човек, много педантичен и трудолюбив, всеотдаен в работата и стриктно си изпълнявал задълженията. Бил много притеснен във връзка с документа. Когато в прокуратурата го извикали, за да му повдигнат обвинение, той отишъл с друг адвокат, но свидетелят бил запознат с всяко действие впоследствие. Б.Г. бил крайно напрегнат, много разтревожен, постоянно се интересувал какви са санкциите и може ли да бъде осъден. Производството се отразило

на работата му, те го принудили да се пенсионира. Той първоначално отказвал да се пенсионира, но впоследствие по Коледа през 2009 г. го принудили да се пенсионира. Останал с една пенсия, търсел си работа, но навсякъде искали справка от НСлС и там излизало, че е обвиняем. Отделно от това се затворил, много от съучениците и приятелите му се отдръпнали от него. Жена му го напуснала и той останал да се грижи за 12-13 годишно дете. Бил труден за него период. След всяко заседание ищецът се обаждал на свидетеля и се притеснявал, дори след оправдателната присъда. Изживял трудно срока за протестиране, вече не бил същия Б..

Свидетелят Ц. П. е посочил, че познава ищеца от 20 години, били приятели. В началото Б. бил забавен, интересен и комуникативен човек. Към средата на 2000-те години станал омърлушен, спрял да споделя. Преди бил добър служител, изкачвал се по йерархичната стълбица и изведнъж започнали служебни проблеми. Станал угрижен, омърлушен и се затворил в себе си, спрял да излиза с приятели. Привлекли го като обвиняем и после се явявал като подсъдим, което било пълна драма. Когато получил призовка се притеснявал, не спял по цяла нощ, когато имало заседание. В работата го извикали през 2009 г. преди коледа и му казали, че или се пенсионира, или го дават на военен съд. Впоследствие имал затруднения в намирането на работа. В КАТ работел преди това 25 години. Престанал да е онзи забавен и комуникативен човек, жена му го напуснала и отишла в чужбина. Работел където каквото намери – водел курсове за възстановяване на точки. Работел на парче. И сега ситуацията му тежи, не е същия човек, свел контактите си до минимум.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна настоящият състав намира следното:

Нормата на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ предвижда, че отговорността на държавата се ангажира за вреди, причинени на гражданите от разследващите органи, прокуратурата или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или наказателното производство срещу него бъде прекратено. За да възникне тази отговорност следователно са необходими две предпоставки: повдигане на обвинение за извършено престъпление и оправдаване на лицето по повдигнатото обвинение с влязла в сила присъда, съотв. – прекратяване на наказателното производство. За да е основателен иск за заплащане на обезщетение за вреди от незаконното обвинение следва да са доказани още настъпили вреди в причинна връзка с незаконното обвинение и тяхната конкретна интензивност във връзка с размера на обезщетението.

В случая в първоинстанционното производство е установено, че ищецът е бил привлечен на 18.01.2010 г. като обвиняем за извършено престъпление от общ характер по чл. 301, ал. 1 НК, като впоследствие на 04.03.2010 г. обвинението е изменено в такова по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, както и че наказателното производство е приключило на 05.02.2015 г. с влязла в сила оправдателна присъда, като тези обстоятелства не са спорни в настоящото производство, но е спорно какви неимуществени вреди е претърпял Б.Г. в причинна връзка с незаконното обвинение, както и какъв е размера на следващото му се обезщетение за неимуществени и имуществени вреди.

В решение № 480/23.04.2013 година, постановено по гр. д. № 85/2012 година по описа на ВКС, IV г. о. е посочено, че обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 2 ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правнозащитими интереси. Вредите се изразяват в нравствените, емоционални, психически, психологически терзания на личността; накърнената чест, достойнство,

добро име в обществото. Целта на обезщетението е не да поправи вредите, а да възстанови психическото, емоционално и психологическо равновесие на пострадалото лице. При това е посочено, че е нормално да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в извършване на престъпление, за което в следствие е оправдано, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване като в тази именно връзка е и възприетото в съдебната практика разбиране, че при установяване на този вид неимуществени вреди, не бива да се изхожда само от формалните, външни доказателства. Също така е уточнено, че когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то тогава те трябва изрично да бъдат посочени в исковата молба, за да могат да станат част от предмета на иска. С оглед на приетото в решението съдът не е строго ограничен от формалните доказателства за установяване на увреждане в рамките на обичайното при търсене на обезщетение за претърпени вреди поради незаконно обвинение, както и на причинно следствената връзка между него и незаконното уволнение. В случаите когато се търсят и съответно установяват увреждания над обичайното съдът може да ги уважи само при успешно проведено главно и пълно доказване на вредите и причинната връзка. Това означава, че при наличие на хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ съдът може да присъди обезщетение за претърпени вреди в рамките на обичайното и без да са налице други доказателства освен посочените по-горе за установяване на основанието за възникване на отговорността. В този смисъл е и решение № 55/11.03.2013 година, постановено по гр. д. № 1107/2012 година по описа на ВКС, IV г. о. Същевременно в решение № 542/15.01.2013 година, постановено по гр. д. № 1568/2011 година по описа на ВКС, IV г. о. е посочено, че в тежест на пострадалия е да докаже засягането на съответното благо, което в случая е станало с незаконосъобразното обвинение, с което искът е доказан по основание. В този случай е в тежест на пострадалия да докаже всяко свое негативно изживяване.

Обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост съгласно чл. 52 ЗЗД, но зависи от установените във всеки отделен случай факти и обстоятелства, които имат значение за изхода на спора, за да се прецени налице ли е конкретна хипотеза на закона, при която може да се ангажира отговорността на държавата за вреди. С Решение № 40 от 13.05.2020 г. на ВКС по гр. д. № 2683/2019 г., III г. о. са обобщени критериите, които съдът следва да използва при определяне на дължимото се обезщетение за неимуществени вреди по следния начин: Справедливостта като законов критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди включва освен тяхната общовалидна значимост за всяко човешко същество, така и конкретни факти, свързани със стойността, която засегнатите от непозволеното увреждане блага имат за увреденото лице. Поради това съдът по иска по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ е длъжен да обвърже обществения критерий за справедливост с преценка на конкретно проявените и установени по делото обстоятелства, които са от значение за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, доколкото чл. 4 ЗОДОВ препраща към чл. 52 ЗЗД. Такива обстоятелства са: принудителното задържане на лицето от полицейските органи (обезщетяват се всички вреди, без оглед кой държавен орган е конституиран като субституент на държавата на страната на ответника по иска – така ТР № 5/15.06.2015 г., ОСГК, ВКС, по тълк. д. № 5/2013 г.); броят на повдигнатите обвинения; тежестта на престъпленията и предвидените за тях наказания; взетите мерки за процесуална принуда, тяхната тежест и продължителност; общата продължителност на наказателното производство; фазите, през които е

преминало до основанието, което прави обвинението незаконно по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ; процесуалните действия, предприети от органите на наказателното производство с участието на увреденото лице; неговата възраст, съдебното му минало и негативното отражение на незаконното обвинение върху личността, обществения и професионалния живот (вземат се пред вид преди, по време и след наказателното производство); разгласяването в медиите и публичността; увреденото здраве.

При определяне размера на обезщетението съдът е длъжен да установи и връзката между стандарта на живот в страната и цялостния начин, по който незаконното наказателно преследване е засегнало неимуществената сфера на увреденото лице. Тази връзка е израз на общественото проявление на критерия за справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД. Справедливостта не съществува извън тези конкретни условия. Те включват време и място на увреждането, етап на общественоекономическото развитие, конкретна икономическа конюнктура и средностатистически стандарт на живот.

При съобразяване указанията, дадени с цитирана съдебна практика на ВКС и събраните доказателства се установяват претърпени от Б.Г. неимуществени вреди във връзка с повдигането обвинение. На първо място, следва да се отчетат естествените презумптивни вреди, които той е претърпял – страх от осъждане, стрес, унижение, накърняване на честта и достойнството му от обвинение в престъпление с висока степен на обществена опасност, нарушение в социалните отношения, които негативни усещания следва да се приеме, че са в значителен интензитет, тъй като няма данни ищецът да е бил привличан като обвиняем и/или осъждан преди. Същите се доказват и от събраните свидетелски показания, като висок интензитет на преживяното следва и от личностовите особености на ищеца, който е бил стриктен и изпълнителен човек, както и от обстоятелството, че обвинението е било свързано с работата му.

Неоснователно е твърдението на Прокуратурата, че след като ищецът се е пенсионирил малко преди повдигането на обвинението, то интензитетът на вредите е значително по-нисък – унижително е в края на професионалния път на един човек, който през цялото време съвестно е изпълнявал задълженията си и се е стремил да върви нагоре, той да бъде обвинен в престъпление, свързано с изпълняваната от него работа.

Различни от презумптивните вреди обаче се доказват единствено във връзка с взетата мярка за неотклонение „подписка“, което несъмнено е засегнало ежедневието на ищеца и необходимостта да осъществява гаранцията допълнително го е угнетявало и е ограничавало придвижването му. Освен това, това ограничение е продължило пет години, което е един неразумно дълъг период на наказателно производство с оглед броя на обвиняемите (един) и съставът на престъплението по чл. 308 НК.

Не се установява по категоричен начин обаче ищецът да е би принуден да се пенсионира във връзка с обвинението, доколкото единствените доказателства за това са свидетелските показания, а свидетелите не са очевидци и нямат преки впечатления относно посоченото обстоятелство. Следва да се приеме обаче, че ищецът е имал затруднение да си намери работа във връзка с обвинението срещу него, предвид отразяване на обвинението в справките, издавани от НСЛС.

Не се установява от доказателствата по делото съпругата на ищеца да го е напуснала именно поради незаконното обвинение и водения срещу него наказателен процес, съотв. – че разрывът в семейните отношения на ищеца е в причинна връзка с

незаконното обвинение.

Настоящият състав намира, че при установените обстоятелства, съдът следва да приеме за доказан по основание иска за неимуществени вреди в граници, в каквито те са засегнали ищеца конкретно. Изхождайки от горното и предвид възрастта на пострадалия в периода на започването на наказателното производство (54 г.) – възраст, когато човек е много активен социално; характера и интензитета на причиненото му увреждане, установения вид и интензитет на претърпените емоционални и психически страдания и дискомфорт; че на същия е било повдигнато обвинение за тежко умишлено престъпление по смисъла на чл. 93, т. 7 НК, за които е било предвидено наказание „лишаване от свобода“ в значителен размер – до осем години; че продължителността на наказателния процес е около 5 г., която продължителност излиза извън рамките на разумния срок за водене на наказателен процес в конкретния случай; обстоятелството, че мярката му за неотклонение е била „подписка“, която е внесла известно ограничение в живота на ищеца; че е бил оправдан още на първа инстанция, като присъдата не е протестирана; както и предвидения в чл. 52 ЗЗД принцип на справедливостта, при съобразяване икономическите условия в страната към 2015 г. и съдебната практика, съдът намира, че претърпените неимуществени вреди на Б.Г., описани по-горе, ще бъдат репарирани с обезщетение в размер на 8000 лева, поради което е частично основателна въззивната жалба на ищеца, включваща оплакване за неправилно приложение на чл. 52 ЗЗД и принципа на справедливост от първоинстанционния съд, като в същото време е неоснователна въззивната жалба на Прокуратурата в частта ѝ, касаеща размера на обезщетението за неимуществени вреди. Ето защо първоинстанционното решение ще следва да бъде отменено в частта, с която е отхвърлен иска за неимуществени вреди за сума над 5000 лева до 8000 лева и потвърдено в останалата част по този иск.

По отношение претърпените от Б.Г. имуществени вреди от заплатено за адвокатска защита в наказателното производство възнаграждение, оплакването на Прокуратурата е частично основателно. От представените два договора за правна помощ се установява само единият да е сключен от Б.Г. и по него е изплатено адвокатско възнаграждение в размер на 200 лева. Другият договор, по който е заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 150 лева, е сключен от К. Г. и така платените средства не са намалили патримониума на Б.Г., а на трето лице, поради което и по отношение на тях искът му е неоснователен. Ето защо първоинстанционното решение следва да бъде отменено и в частта, в която на ищеца е присъдено обезщетение за имуществени вреди над 200 лева до 350 лева.

По отношение оплакването на Прокуратурата, касаещо законната лихва – такава се дължи от датата на влизане в сила на оправдателната присъда – 05.02.2015 г., съгласно Тълкувателно решение № 3/22.04.2004 г. на ОСГК. Прокуратурата обаче своевременно е направила с отговора на исковата молба възражение за частично погасяване по давност на претенцията за законна лихва, което се поддържа и пред настоящата инстанция. Съгласно чл. 111, б. „в“ ЗЗД вземанията за лихва се погасяват с тригодишна давност, като съгласно чл. 116, б. „б“ ЗЗД давността се прекъсва с предявяването на иск. В случая исковата молба е предявена на 20.09.2019 г., което означава, че законната лихва, дължима за повече от три години назад, т.е., преди 20.09.2016 г. е погасена по давност и искането за нея е неоснователно. Предвид достигане от въззивния съд до извод различен от този на СГС, първоинстанционното решение следва да бъде отменено и в частта, с която е присъдена законна лихва върху главниците за периода 05.02.2016 г. до 19.09.2016 г. включително.

По частната жалба.

Настоящият състав намира, че същата е депозирана от легитимирано лице срещу обжалваем акт и в законоустановения срок, като в случая наличието или липсата на списък по чл. 80 ГПК е ирелевантно, тъй като не се иска присъждане на разноски, поради което същата е допустима.

По същество на частната жалба настоящият състав намира следното:

Следва да бъде посочено, че е неоснователно твърдението на Прокуратурата, че по делото не се установява да е уговорено и своеверемно поискано присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38 ЗА. Пред СГС е представен договор за правна защита и съдействие от 20.09.2019 г. с адв. Т. М., който урежда процесуалното представителство на Б.Г. пред всички съдебни инстанции, като в него е уговорено същото да бъде осъществявано безплатно на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. В последното съдебно заседание адв. М. е заявила, че представя списък с разноски, които моли да бъдат присъдени, а в списъка е посочено и адвокатско възнаграждение по чл. 38 ЗА.

Основателно е обаче оплакването, че определеният и присъден от първоинстанционния съд размер на адвокатското възнаграждение в размер на 766 лева е прекомерен. Неправилно СГС е приел в обжалваното определение, че Прокуратурата несвоевременно прави възражение за тази прекомерност едва в молбата по чл. 248 ГПК – в случая възнаграждението се определя от съда и страната няма как да знае предварително размерът, който ще бъде определен, както това е известно в случай на уговорено между адвоката и страната възнаграждение. Едва след получаване на решението Прокуратурата е могла да узнае за определения от първата инстанция размер и да възрази срещу него по реда на чл. 248 ГПК.

Предвид невисоката правна и фактическа стойност няма основание на адв. М. да бъде определяно възнаграждение над минималното според Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения. При защита на интерес от 75 000 лева и уважени 5000 лева за неимуществени вреди и при защита на интерес от 350 лева за имуществени вреди, в която част СГС изцяло е уважил иска, при съобразяване чл. 2, ал. 5 и чл. 7 от Наредбата, на адв. М. се дължат 485.43 лева. Ето защо частната жалба следва да бъде уважена, а първоинстанционното решение изменено с намаляване адвокатското възнаграждение на адв. М. от 766 лева на 485.43 лева.

По разноските: Ищецът е защитил пред въззивната инстанция 8000 лева (от 75 000 лева) по иска за неимуществени вреди и 200 лева (от 350 лева) по иска за имуществени вреди, поради което има право на разноски за държавна такса в размер на 5 лева.

На адв. М. следва да бъде присъдено възнаграждение, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА, или 468.05 лева.

На Прокуратурата разноски не се следват.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ определение от 20.10.2019 г. на СГС, I-4 състав по гр.д. № 12297/2019 г. с което е оставена без уважение молбата на Прокуратурата на Република България за изменение на решението в частта за разноските **и вместо него постановява:**

ИЗМЕНЯ решението по гр.д. № 12297/2019 г. на СГС, I-4 състав в частта за разноските, като **НАМАЛЯВА** присъденото на адв. Т. Н. М. адвокатско възнаграждение, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА от 766 лева на 485.43 лева.

ОТМЕНЯ решение № 5146/25.08.2020 г. по гр.д. № 12297/2019 г. на СГС, I-4 състав **В ЧАСТТА**, в която искът на Б. С. Г. по чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ против Прокуратурата на Република България е отхвърлен за сума над 5000 лева до 8000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени в резултат на повдигнато му обвинение за извършване на престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за това, че на неустановена дата, за времето от 10.04.-17.11.2004 г., в гр.София, съставил неистински официален документ – свидетелство за регистрация на МПС, серия С № 556251, като положил подписа си в графата „Подпис“, на трета страница на свидетелството за регистрация на МПС, без да се явява длъжностно лице, оправомощено да подписва такива документи, с цел този документ да бъде използван, за което е оправдан с влязла в сила на 05.02.2015г. присъда по НОХД № 4202/2010 г. на СРС от 20.01.2015 г., **както и В ЧАСТТА**, в която е уважен искът по чл. 3, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди от същото незаконно обвинение за сума над 200 до присъдените 350 лева, **както и В ЧАСТТА**, в която е присъдена законна лихва върху главниците за периода от 05.02.2016 г. до 19.09.2016 г. **и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на Б. С. Г. **допълнително още 3000 лева** към вече присъдените 5000 лева – обезщетение за неимуществени вреди, причинени в резултат на повдигнато му обвинение за извършване на престъпление по чл. 308, ал. 2, вр. ал. 1 НК, за това, че на неустановена дата, за времето от 10.04.-17.11.2004 г., в гр.София, съставил неистински официален документ – свидетелство за регистрация на МПС, серия С № 556251, като положил подписа си в графата „Подпис“, на трета страница на свидетелството за регистрация на МПС, без да се явява длъжностно лице, оправомощено да подписва такива документи, с цел този документ да бъде използван, за което е оправдан с влязла в сила на 05.02.2015г. присъда по НОХД № 4202/2010 г. на СРС от 20.01.2015 г.

ОТХВЪРЛЯ исковете на Б. С. Г. против Прокуратурата на Република България за заплащане на обезщетение за имуществени вреди от същото незаконно обвинение за сума **над 200 лева до присъдените 350 лева**, както и акцесорната претенция за законна лихва върху обезщетенията за имуществени и неимуществени вреди за периода от **05.02.2016 г. до 19.09.2016 г. включително**.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 5146/25.08.2020 г. по гр.д. № 12297/2019 г. на СГС, I-4 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на Б. С. Г. **сумата 5 лева** – държавна такса пред САС.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на адв. Т. Н. М. гр. ***, ул. „****“ № 11, ет. 2 над партер, **сумата 468.05 лева** – адвокатско възнаграждение пред САС, определено по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____